

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№1 (520)
січень-лютий
2015

Головний науковий редактор:
академік НАН України **В.А.СМОЛІЙ**

Наукова рада:

Любомир Винар (Кент, США), *Андреа Граціозі* (Неаполь, Італія), *Зенон Когут* (Едмонтон, Канада), *В.М.Литвин* (Київ), *С.М.Плохій* (Кембридж, США), *Андрей Поппе* (Варшава, Польща), *О.О.Рафальський* (Київ), *В.Ф.Репринцев* (Київ), *В.С.Степанков* (Кам'янець-Подільський), *Т.Г.Тайрова-Яковлева* (Санкт-Петербург, Російська Федерація), *П.П.Толочко* (Київ), *Б.М.Флоря* (Москва, Російська Федерація)

Редколегія:

Г.В.Боряк, *В.Ф.Верстюк*, *С.В.Віднянський*, *В.М.Горобець*, *О.І.Гуржій*, *В.М.Даниленко*, *О.М.Донік* (заст. гол. ред., відпов. за вип.), *С.В.Кульчицький*, *О.Є.Лисенко*, *М.Р.Литвин*, *І.К.Патрільяк*, *Р.Я.Піріг*, *О.П.Рєєнт* (заст. гол. ред.), *В.М.Ричка* (заст. гол. ред.), *О.С.Рубльов* (заст. гол. ред.), *П.М.Сас*, *В.Ф.Солдатенко*, *В.П.Троцинський*, *О.А.Удод*, *Ю.І.Шановал*

Наукові редактори:

канд. іст. наук *О.М.Донік*, д-р іст. наук *О.П.Рєєнт*,
д-р іст. наук *В.М.Ричка*, д-р іст. наук *О.С.Рубльов*

Відповідальний секретар:

В.В.Григор'єв

Редактори:

С.Г.Архипенко
В.В.Григор'єв

Макет і верстка:

А.О.Михайлова

Формат 70x100/16
Гарн. Century Schoolbook
Папір офсет. №1. Друк офсет.
Ум. друк. арк. 19,5. Обл.-вид.арк.21
Тираж 400 прим. Зам. №2303
Підписано до друку 26.02.2015 р.
Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №263 видане Держкомвидавком
України 14.12.1993 р.

Обкладинка:

Н.О.Горбань

Електронна версія:

www.history.org.ua

Віддруковано з оригінал-макета
у ТОВ «ДІА»

Свідоцтво ДК №1149
від 12.12.2002 р.
Адреса: вул. Васильківська, 45, оф. 400
м. Київ, Україна, 03022
Тел./факс: +380 (44) 455-91-52
E-mail: dia_1997@ukr.net

UKRAINIAN HISTORICAL JOURNAL

Institute of the History of Ukraine, I.F.Kuras Institute of Political and Ethno-National Research.
Founded in 1957. Published 6 times a year. Editor in-chief V.A.Smolii. Address of the editorial office: 4, M.Hrushevs'koho, office 501, Kyiv, Ukraine, 01001. Tel. +380 (44) 278-52-34, fax +380 (44) 279-63-62, e-mail: uhj@history.org.ua

Адреса редакції: вул. М. Грушевського, 4, офіс 501, Київ, Україна, 01001
Тел. +380 (44) 278-52-34, факс +380 (44) 279-63-62, e-mail: uhj@history.org.ua

Науковий журнал. Заснований 1957 р. Виходить 6 разів на рік. © Редакція «УІЖ»

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ СТУДІЇ

- Моця О.П.** Самоідентифікація східних слов'ян у часи Русі 4
- Іщенко О.С. (Новочеркаськ, Російська Федерація).** Володимир Мономах в українській історичній пам'яті 11
- Вирський Д.С.** Виправа князя С.К.Корецького у Степове Побужжя (серпень – жовтень 1644 р.) 26
- Андреев В.М. (Херсон), Руденко А.С. (Херсон).** Рід Дорошенків у громадсько-політичному та культурному житті України (XVII – початок XX ст.) 39
- Кушнеж Р. (Слупськ, Польща).** Невідомі факти з історії репресованих сімей Крушельницьких, Сказинських та Бачинських 57
- Веденеев Д.В., Лисенко О.Є.** Протидія радянських спецслужб німецьким розвідці й контррозвідці на території України в 1941–1944 рр. 69
- Хахула Л.І. (Львів).** Державотворчі та національно-демократичні процеси в Україні 1991–2014 рр.: польський суспільно-політичний дискурс 92

МЕТОДОЛОГІЯ. ІСТОРІОГРАФІЯ. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

- Верменич Я.В.** Донбас у контексті теорій порубіжжя: соціогуманітарний аналіз 108
- Жиленкова І.М.** Зовнішня торгівля Російської імперії кінця XIX – початку XX ст.: оцінки державної політики в дореволюційній історіографії 135
- Вілкул Т.Л.** Джерела статті Новгородського першого літопису 6428 р. та «Повісті временних літ» 6449 р. про похід русі на Константинополь 151

МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

- Маєвський М. (Варшава, Польща).** Польсько-українська робоча група: приклад результативної співпраці 168

ІСТОРІОГРАФІЧНА КЛАСИКА

- Пріцак О.Й.** Що таке історія України? (*вступна стаття О.В.Яся*) 177

РЕЦЕНЗІЇ Й ОГЛЯДИ

- Старченко Н.** Честь, кров і риторика: Конфлікт у шляхетському середовищі Волині (друга половина XVI – початок XVII століття) (*В.М.Михайловський*) 211
- Тимошенко Ю.** Історичні умови та специфіка розвитку спорту й фізичного виховання в радянській Україні в 20–40-ві роки XX ст. (*М.Ю.Виговський*) 219

Дмитрієнко М., Томазов В. Рід Патонів: Історико-генеалогічне дослідження: Документи (*Ю.В.Легун, Вінниця*) 222

ХРОНІКА

Примаченко Я.Л. Міжнародна наукова конференція «Проблеми дослідження українського визвольного руху середини ХХ ст.» 226

Якубова Л.Д. Всеукраїнська наукова конференція «Національне питання в Україні: виклики сучасності, уроки історії» 229

ЮВІЛЕЇ

Реєнт О.П. До 60-річчя доктора історичних наук, професора О.І.Гуржія ... 232

Нові надходження до бібліотеки Інституту історії України НАНУ 236

ДО УВАГИ АВТОРІВ!

До друку приймаються написані спеціально для «Українського історичного журналу» статті, а також історичні документи, рецензії на нові видання, повідомлення про наукові події й заходи. Статті повинні відповідати визначеним ВАК України нормативам (постанова №7-05/1 «Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України»).

Обсяг – не більше **30** стор. (1 авт. арк.). Текстовий редактор – не нижче **Microsoft Office 2003**, шрифт – **Times New Roman**, кегль – **14**, міжрядковий інтервал – **1,5**, формат файлу – **.doc**. Якщо при наборі використовувалися нестандартні шрифти («Іжиця», «Litopys New Roman» та ін.), необхідно їх надати (стандартне розташування в ОС Windows: C:/Windows/Fonts).

Текст набирається без переносів слів. Абзацні відступи формуються в матеріалі, а не за допомогою пробілів і табулятора. Таблиці розміщуються в тексті, ілюстрації – в окремих файлах. Посилання виконуються через меню «Вставка» в **автоматичному режимі (!)**.

Автори мають **повідомити**: прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, учене звання, місце роботи, посаду, електронну пошту, телефон (робочий, домашній, мобільний), адресу для листування.

У редакцію слід подавати **роздрукований примірник, електронну копію**, а також **УДК**, **дві анотації** на 5–6 речень (українською й англійською мовами), **два комплекти ключових слів** (не менше 5–6, українською й англійською мовами).

Редакція має право **редагувати й скорочувати** подані матеріали. Неопубліковані статті, а також електронні носії й ілюстрації авторів **не повертаються**.

Матеріали надсилаються поштою на адресу: редакція «УІЖ», оф. 501, вул. М.Грушевського, 4, Київ, Україна, 01001 або на електронну скриньку: **uhj@history.org.ua**

За зміст статті, достовірність фактів, цитат, дат тощо відповідає автор. Редакція публікує матеріали, не завжди поділяючи погляди їх авторів.